

Uddannelsesstyrelsen, den 27. april 2011

Notat om høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af folkeoplysningsloven
(Demokratiforståelse og aktivt medborgerskab, kommunal folkeoplysningspolitik, øget brugerinddragelse m.v.)

1. Generelt

Udkastet til lovforslag blev den 30. marts 2011 sendt i høring hos 36 organisationer. Der blev ikke i forbindelse med høringen fastsat en frist for fremsendelse af høringssvar. Det blev i stedet angivet, at høringssvar, der afgives efter lovforslagets fremsættelse, løbende fremsendes til Folketingets Uddannelsesudvalg.

Lovudkastet er den 30. marts 2011 offentliggjort på Høringsportalen.

Af de hørte parter har følgende pr. dags dato afgivet høringssvar:

Amatørernes Kunst & Kultur Samråd (AKKS), AOF Danmark, BUPL, Børne- og Kulturchefforeningen (BKF), Børne- og Ungdomsorganisationernes Samråd, Daghøjskoleforeningen, Danmarks Idrætsforbund (DIF), Dansk Firmaidrætsforbund, Dansk Folkeoplysnings Samråd (DFS), Dansk Oplysnings Forbund (DOF), Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF), Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger (DGI), Danske Handicaporganisationer (DH), Det Danske Spejderkorps, Folkeligt Oplysnings Forum (FOF), Folkeuniversitetsnævnet, Foreningen Danske Orkesterdirigenter, Fritid&Samfund, Fritidssamrådet i Danmark, KL, Kulturelle Samråd i Danmark, Liberalt Oplysningsforum (LOF), NETOP – Netværk for oplysning, Musisk Oplysnings Forbund og Uddannelsesforbundet.

Derudover har Undervisningsministeriet modtaget høringssvar fra Bibliotekschefforeningen, FN-forbundet, Folkeoplysningssamvirket (FOS), Københavns Universitet, Landsforeningen for dramatisk virksomhed (DATS) og Roskilde Universitet.

Det bemærkes, at dette notat alene indeholder resumé af og kommentarer til de bemærkninger i høringssvarene, som er relevante i forhold til selve lovforslaget. En række høringssvar har afgivet bemærkninger, som ligger uden for lovforslagets rammer. Endvidere indeholder høringssvarerne en række andre forslag, der er nye i forhold til såvel Folkeoplysningsudvalgets rapport som lovforslaget. Bemærkningerne vil indgå i Undervisningsministeriets videre arbejde med området, herunder de bemærkninger, som vedrører de af Folkeoplysningsudvalgets forslag, som gennemføres administrativt.

I afsnit 2 beskrives de væsentlig bemærkninger til lovforslaget, som fremgår af de indkomne høringssvar, med kommentarer fra Undervisningsministeriet. Afsnittet er underopdelt i overensstemmelse med strukturen i lovforslagets almindelige bemærkninger. I afsnit 3 angives en kort

beskrivelse af de ændringer af lovforslaget, som Undervisningsministeriet har foretaget siden lovudkastet blev sendt i høring den 30. marts 2011.

2. Væsentlige bemærkninger til lovudkastet

2.1. Generelt

Følgende høringsparter bakker op om lovforslaget: AKKS, Bibliotekschefforeningen, BKF, Børne- og Ungdomsorganisationernes Samråd, Daghøjskoleforeningen, Dansk Firmaidrætsforbund, DATS, DFS, DOF, DGI, DIF, DUF, FOF, Folkeoplysningsbevægelsen, Fritid og Samfund, Fritidssamrådet i Danmark, LOF, NETOP, Uddannelsesforbundet. I det omfang de pågældende organisationer har kritiske bemærkninger til lovudkastet, gengives disse i det følgende.

KL, BKF og Fritidssamrådet i Danmark beklager, at der ikke med lovforslaget tages hul på en nødvendig regelforenklings især for så vidt angår reglerne om lokaletilskud. Folkeoplysningsloven bør således efter KL's opfattelse erstattes af en rammelov med større kommunal frihed til i samarbejde med de folkeoplysende foreninger til at vælge løsninger, der passer til de lokale behov.

DIF beklager ligeledes, at det ikke har været muligt at nå til enighed om en ændring af lokaletilskudsreglerne.

Undervisningsministeriet bemærker, at Folkeoplysningsudvalgets rapport omtaler en forenkling af reglerne for lokaletilskud til frivillige foreninger, der giver mere kommunal frihed til at prioritere kommunale midler inden for området. Der er imidlertid ikke tale om et forslag fra det samlede udvalg da der ikke kunne opnås enighed om en anbefaling. Under hensyn hertil fremsætter regeringen ikke forslag herom.

AOF anfører, at det ikke er lykkedes for Folkeoplysningsudvalget at komme med forslag, der kan løfte den vision, som udvalget blev nedsat på baggrund af, og at lovforslaget yderligere minimerer visionen.

Undervisningsministeriet bemærker, at det er regeringens opfattelse, at folkeoplysningen også fremover har en vigtig rolle at spille, og at Folkeoplysningsudvalgets rapport er et godt grundlag for det videre arbejde.

DFS, DOF, DH og FN-forbundet peger på, at der bør sikres lige adgang for alle, herunder mennesker med handicap, til de folkeoplysende aktiviteter.

Undervisningsministeriet bemærker, at lovforslaget ikke ændrer indholdet af de bestemmelser, der særligt vedrører deltagelse i folkeoplysende aktiviteter for personer med handicap. Det kan oplyses, at ministeriet yder særlige tilskud til handicappedes deltagelse i foreningslivet efter folkeoplysningslovens § 44, stk. 2. Derudover kan kommunerne yde særlige tilskud hertil efter folkeoplysningslovens § 11, stk. 2, og § 19, stk. 2, hvilket er uændret efter lovforslaget.

DFS bemærker, at lovforslaget ikke er blevet ligestillingsvurderet.

Undervisningsministeriet bemærker, at ministeriet har foretaget en ligestillingsvurdering af lovforslaget og har ikke fundet, at forslaget har ligestillingsmæssige konsekvenser.

2.2. Ændring af formålsbestemmelse

DFS, Daghøjskoleforeningen og NETOP anbefaler, at demokratisk medborgerskab skrives ind i en samlet formålsparagraf for hele loven, så det også dækker f.eks. forslagene om en kommunal folkeoplysningspolitik og brugerindflydelse. DFS og Daghøjskoleforeningen anfører endvidere, at begrebet folkeoplysende voksenundervisning skal anvendes som samlebegreb for aftenskoler, daghøjskoler og Folkeuniversitet.

Undervisningsministeriet bemærker, at demokratiforståelse og aktivt medborgerskab også med de foreslåede ændringer af formålsbestemmelserne vil være relevant i forhold til den foreslåede kommunale folkeoplysningspolitik og brugerinddragelsen, idet der er tale om en politik for den folkeoplysende virksomhed i kommunen, hvilket i sagens natur primært retter sig mod den folkeoplysende voksenundervisning, det frivillige folkeoplysende foreningsliv samt daghøjskolerne, hvis formål efter lovforslaget bl.a. er demokratiforståelse og aktivt medborgerskab.

AOF er bekymret for, at den foreslåede formulering kan føre til smagsdommeri i en kommunal folkeoplysningspolitik og dermed udelukkelse af fag/emner, som borgerne ønsker undervisning i.

Undervisningsministeriet bemærker, at den gældende folkeoplysningslov og de foreslåede ændringer i vid udstrækning har til formål at sikre en lokal forankring af den folkeoplysende virksomhed. Det betyder bl.a. at rammerne for den folkeoplysende virksomhed i vid udstrækning også skal fastlægges lokalt, og at tilskud ydes af kommunerne.

Folkeuniversitetsnævnet anmoder om, at formålsparagraffen for Folkeuniversitetet ikke ændres. Der er ikke blevet argumenteret overbevisende for, at der skulle være behov for en sådan ændring.

Københavns Universitet mener, at det er forhastet at indskrive et ændret formål for Folkeuniversitetet, når der ikke har været en bred debat herom i folkeuniversitetskredse.

Undervisningsministeriet bemærker, at det fremgår af Folkeoplysningsudvalgets rapport, at ændringerne af formålsparagrafferne også skal omfatte Folkeuniversitetet. Folkeuniversitetet har været repræsenteret i udvalget ved DFS.

FN-forbundet ønsker, at det bliver tydeliggjort, at medborgerskabet rækker ud over det nationale.

Undervisningsministeriet bemærker, at ministeriet er enig i, at medborgerskab også handler om globalt udsyn, hvilket allerede ses af en række af de aktiviteter, der ydes tilskud til på bl.a. aftenskoleområdet.

2.3. Kommunal folkeoplysningspolitik

KL anfører, at KL ikke uden forslag til en rammelovgivning med større frihedsgrader til kommunerne kan støtte forslaget, idet KL alene finder det naturligt med en kommunal folkeoplysningspolitik, hvis der gives kommunerne større frihedsgrader.

Undervisningsministeriet bemærker, at formålet med forslaget er, at kommunalbestyrelsen etablerer et instrument i samarbejde med den folkeoplysende virksomhed i kommunen med henblik på at udvikle og understøtte aktiviteterne på

folkeoplysningsområdet. Dette formål er ikke betinget af bestemte frihedsgrader for kommunerne. Det bemærkes endvidere, at med de foreslåede regler om bl.a. brugerinddragelse og etablering af en udviklingspulje er kommunerne også givet større frihedsgrader til at organisere sig efter lokale forhold.

Fritid&Samfund tror ikke på, at en kommunal folkeoplysningspolitik får den store betydning, hvis den ikke administreres af et udvalg med brugerdeltagelse.

Der henvises til det anførte om de foreslåede bestemmelser om brugerinddragelse.

DOF anser forslaget om at forpligte kommunerne til at udarbejde en kommunal folkeoplysningspolitik som et af de væsentligste forslag i lovforslaget, men ønsker at påpege, at politikken skal eller bør omsættes til konkrete strategier og handleplaner og ikke, som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, blot kan.

FN-forbundet ser gerne, at der bliver gjort opmærksom på værdien ved at indgå et samarbejde med folkeoplysende NGO'ere, som arbejder med demokratiforståelse og aktivt medborgerskab.

Undervisningsministeriet bemærker, at det er hensigten med forslaget, at den kommunale folkeoplysningspolitik, herunder samspil med andre organisationer eller politikområder, der ikke er reguleret i folkeoplysningsloven, skal fastlægges lokalt.

2.4. Brugerinddragelse

FOF beklager, at der ikke stilles forslag om oprettelse af et folkeoplysningsudvalg i alle kommuner i stedet for den foreslåede minimumsbestemmelse for brugerinddragelse.

LOF anbefaler, at muligheden for at fastholde folkeoplysningsudvalg prioriteres.

Fritidssamrådet i Danmark beklager, at det kommunale folkeoplysningsudvalg helt udgår af loven.

Fritid&Samfund og FOS foreslår ligeledes en fastholdelse af de gældende bestemmelser om kommunale folkeoplysningsudvalg suppleret af en mulighed for at uddelegere yderligere til underudvalg. Den foreslåede ordning kan efter organisationernes opfattelse blive et problem for de mindre aktører på området, der ikke har samme kommunale bevågenhed som de store idrætsforeninger. Ordningen vil endvidere ifølge Fritid&Samfund bevirke, at antallet af kommunale folkeoplysningsudvalg vil falde yderligere.

Børne- og Ungdomsorganisationernes Samråd, DIF, DUF og Det Danske Spejderkorps anbefaler, at brugerinddragelsen konkretiseres yderligere i lovforslaget, bl.a. for så vidt angår inddragelse af alle folkeoplysende foreninger, frekvensen for inddragelsen m.v. DUF ser også gerne, at det tydeliggøres i lovforslaget, at brugerinddragelse ikke skal ses som et alternativ til folkeoplysningsudvalgene, men som et supplement.

AKKS og DATS efterlyser, at der tydeliggøres et krav om, at de lokale aktører inddrages tidligt i processen.

DOF er tilfreds med, at lovforslaget indeholder en kommunal forpligtelse til at inddrage den folkeoplysende virksomhed i alle sammenhænge af generel betydning, men er af den opfattelse, at brugerinddragelsen bør ske gennem fast organiserede repræsentative fora.

Undervisningsministeriet bemærker, at de kommunale folkeoplysningsudvalg blev gjort frivillige pr. 1. januar 2004. Den brugerinddragelse, som den foreslåede § 35 indebærer, er en forpligtelse for kommunalbestyrelserne. Ændringen er således udtryk for en bedre sikring af brugerinddragelsen end efter de gældende regler. Efter lovforslaget skal kommunalbestyrelsen som minimum inddrage den folkeoplysende virksomhed i kommunen i alle sammenhænge af generel betydning for denne virksomhed, herunder for så vidt angår den foreslåede folkeoplysningspolitik, kommunens budget på området og kommunens regler for tilskud til den folkeoplysende virksomhed.

Derudover fremgår det udtrykkeligt af lovforslagets specielle bemærkninger, at brugerinddragelse fortsat kan ske ved nedsættelse af et folkeoplysningsudvalg. Det er hensigten med lovforslaget, at kommunerne selv skal have mulighed for at indrette brugerinddragelsen efter lokale forhold, dog med respekt for de minimumskrav, der stilles i den foreslåede § 35.

Endelig må en forpligtelse for alle kommuner til at oprette folkeoplysningsudvalg forventes at medføre mere end marginale økonomiske konsekvenser for kommunerne.

Daghøjskoleforeningen anfører, at daghøjskolerne skal tænkes ind i den foreslåede kommunale folkeoplysningspolitik, og daghøjskolerne vil gerne bidrage til arbejdet med at udvikle politikken.

Musisk Oplysningsforbund og Kulturelle Samråd i Danmark mener, at alle dele af folkeoplysning og foreningslivet i en kommune skal have mulighed for at påvirke politikker på frivillighedsområdet – også frivillige foreninger for voksne.

Undervisningsministeriet bemærker, at såvel den foreslåede § 34 som den foreslåede § 35 indebærer, at voksne frivillige foreninger og daghøjskoler er omfattet af brugerinddragelsen. Frivillige foreninger for voksne og daghøjskoler er omfattet af folkeoplysningsloven. Kommunalbestyrelsen kan yde dem tilskud, ligesom foreninger for voksne skal anvises ledige lokaler. Dette er præciseret i lovforslagets bemærkninger til den foreslåede § 35.

DOF og DUF anfører, at klageadgangen til undervisningsministeren efter folkeoplysningslovens § 42 bør opretholdes, idet organisationerne finder behov for en klageadgang.

Undervisningsministeriet bemærker, at kommunalbestyrelsens afgørelse af, om en forening kan anerkendes som en folkeoplysende forening der er tilskudsberettiget efter folkeoplysningsloven, kan indbringes for den kommunale tilsynsmyndighed, som er Statsforvaltningen. Uanset om kommunalbestyrelsen delegerer dele af sine beføjelser efter loven til et udvalg vil denne klageadgang være tilstede, idet et sådant udvalg vil være at anse for en del af den kommunale forvaltning, hvilket er anført udtrykkeligt i det fremsatte lovforslags bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 23.

DIF anser forslaget for et skridt i den rigtige retning, men påpeger, at det bør sikres, at kommunalbestyrelsen kan henlægge sine opgaver til et eller flere udvalg.

Undervisningsministeriet bemærker, at der ikke i forslaget er noget til hinder for, at en kommunalbestyrelse vælger at organisere sig med mere end et udvalg med hjemmel i den foreslåede § 35, stk. 2. Dette er præciseret i bemærkningerne til bestemmelsen i det fremsatte lovforslag.

DH anfører, at det bør skrives ind i lovgivningen, at handicaprådene skal høres i forbindelse med udarbejdelsen af den kommunale folkeoplysningspolitik.

Undervisningsministeriet bemærker, at der med lovforslaget stilles forslag om brugerinddragelse, hvilket først og fremmest sker via foreninger og aftenskoler m.v. eller disses repræsentanter.

Spørgsmålet om inddragelse af de rådgivende udvalg som er nedsat af kommunalbestyrelsen, skal dog ikke reguleres i folkeoplysningsloven. Hvorvidt f.eks. det kommunale handicapråd skal inddrages, er reguleret i retssikkerhedsloven og i bekendtgørelsen om retssikkerhed og administration på det sociale område. Dette er præciseret i bemærkningerne til bestemmelsen i det fremsatte lovforslag.

2.5. Pulje til udviklingsarbejder

DFS, LOF og NETOP hilser principielt forslaget om en kommunal udviklingspulje velkommen, men er skeptiske over for, at udviklingspuljen skal finansieres inden for den ramme, der allerede i dag afsættes til den folkeoplysende virksomhed i kommunerne.

DOF beklager, at der ikke kan forventes nye midler til udviklingspuljen, hvilket indebærer en fare for at tilskuddene udhules.

AOF kan ikke anbefale, at der afsættes midler til en udviklingspulje, da det yderligere vil udhule den økonomiske ramme, der afsættes kommunalt til den folkeoplysende virksomhed.

Fritidssamrådet i Danmark er tilfreds med, at der efter forslaget skal afsættes midler til udviklingsarbejder, men frygter, at det vil udhule de direkte tilskud til undervisning og aktiviteter. Fritidssamrådet beklager derfor, at forslaget ikke udløser yderligere bloktilskud fra staten til kommunerne.

Undervisningsministeriet bemærker, at lovforslaget bygger på Folkeoplysningsudvalgets rapport, og at det har været en forudsætning for såvel Folkeoplysningsudvalgets arbejde som dette lovforslag, at det ikke skulle medføre mere end marginale varige øgede udgifter for stat eller kommuner.

Dansk Firmaidrætsforbund er ligeledes skeptisk i forhold til finansieringen af puljen og anfører, at der måske burde være et loft over udviklingspuljens andel af den samlede bevilling.

AKKS og DATS bakker op om forslaget, men anbefaler, at der fastsættes et minimumsbeløb for puljen, så størrelsen på puljerne i de enkelte kommuner ikke bliver for forskellige.

Undervisningsministeriet bemærker, at det er hensigten med lovforslaget, at kommunerne selv skal have mulighed for at tilrettelægge tilskud til folkeoplysende aktiviteter efter lokale forhold. Denne indretning efter lokale forhold skal angives i den foreslåede folkeoplysningspolitik, hvis udformning den folkeoplysende virksomhed med forslaget er sikret brugerinddragelse i forhold til.

Dansk Firmaidrætsforbund, DUF og DIF er ligeledes positivt indstillede over for forslaget, men peger på, at selvorganiserede grupper alene bør støttes i et forsøg på at hjælpe dem frem mod at blive foreninger.

Det Danske Spejderkorps ønsker, at puljen alene skal anvendes til udvikling af eksisterende foreninger.

Undervisningsministeriet bemærker, at det er hensigten med forslaget, at puljen skal anvendes til udvikling af bl.a. nye organisationsformer, hvilket også fremgår af rapporten fra Folkeoplysningsudvalget. Det findes endvidere ikke hensigtsmæssigt fra centralt hold på forhånd at opstille begrænsninger for, hvorledes puljen skal anvendes.

Kulturelle Samråd i Danmark anfører, at hele foreningslivet skal have mulighed for at søge udviklingsmidlerne, herunder også frivillige foreninger for voksne.

Undervisningsministeriet bemærker, at frivillige foreninger for voksne også er omfattet af folkeoplysningsloven, idet der bl.a. skal anvendes lokaler til disse foreninger, ligesom kommunalbestyrelsen kan beslutte at yde dem såvel aktivitetstilskud som lokaletilskud efter loven. Der er således heller intet til hinder for, at frivillige foreninger for voksne kan søge og modtage tilskud fra puljen til folkeoplysende initiativer.

2.6. Partnerskaber mellem kommunalbestyrelser og folkeoplysende foreninger

DOF; DUF, Det Danske Spejderkorps, FOS og Fritid&Samfund anfører, at det er afgørende, at partnerskaber ikke betyder en udhulning af den eksisterende støtte til den folkeoplysende virksomhed.

Foreningen Danske Orkesterdirigenter, Kulturelle Samråd i Danmark og Musiske Oplysningsforbund frygter, at partnerskaber til løsning af kommunale opgaver bliver prioriteret på bekostning af de folkeoplysende aktiviteter.

Undervisningsministeriet bemærker, at det fremgår udtrykkeligt af lovforslagets bemærkninger, at forslaget alene er relevant i forhold til indsatsområder, som kan rummes inden for folkeoplysningslovens formål. Der ønskes ikke med forslaget en forringelse af folkeoplysningens grundlæggende opgaver inden for demokratisk medborgerskab, oplysning og fællesskab m.v. Det fremgår endvidere, at der kan overføres midler fra andre relevante dele af den kommunale forvaltning til folkeoplysningen, i det omfang kommunen har til hensigt at få løst nogle af sine opgaver ved indgåelse af partnerskaber.

Kulturelle Samråd i Danmark spørger, om det er den enkelte aftenskole og dermed de ansatte, eller om det er deltagerne i den folkeoplysende virksomhed, som kommunen skal indgå partnerskab med.

DUF og Børne- og Ungdomsorganisationernes Samråd ønsker, at partnerskaber også skal kunne ses i en mindre skala – i et udviklingsmæssigt perspektiv for det lokale foreningsliv – idet disse organisationers medlemsforeninger sjældent er stærke nok til at løfte store projekter i et partnerskab med kommunen.

AKKS og DATS bakker op om forslaget, men håber ikke, at det medfører, at de mange små foreninger, der ikke kan løfte større sociale opgaver, dermed får beskåret eller mister deres tilskud.

Undervisningsministeriet bemærker, at der ikke i lovforslaget er fastlagt nærmere retningslinjer for, hvilke områder, emner m.v. der kan indgås partnerskaber indenfor, da dette vil skulle afgøres ud fra konkrete og lokale forhold.

Det er hensigten med forslaget at åbne mulighed for indgåelse af partnerskab mellem kommunalbestyrelse og forening/aftenskole. Det vil dog være naturligt, at det, som partnerskabet vedrører, indgår i foreningens øvrige aktiviteter og dermed indgår også de øvrige deltagere i foreningen. Der vil endvidere ikke være noget til hinder for, at det lokalt besluttes at indgå partnerskaber med fokus på f.eks. udvikling af en lokal forening

Et partnerskab kunne f.eks. vedrøre opsøgning og fastholdelse af bestemte nye deltagere i en forening, som samtidig kan være led i en social indsats i kommunens socialforvaltning eller et særligt kursus på en aftenskole, som imødekommer nogle behov i forhold til fremme af beskæftigelse.

FOF opfordrer til, at regeringen allerede fra begyndelsen indhenter dokumentation og erfaring med anvendelsen af den nye regel.

Undervisningsministeriet bemærker, at en sådan indhentelse af dokumentation vil kunne finde sted rent statistik i forbindelse med ministeriets indsamling af statistiske oplysninger på området fra landets kommuner. Ministeriet vil foreslå spørgsmålet drøftet i Folkeoplysningens Dialogforum.

2.7. Mulighed for at fravige kravet om deltagerbetaling

Fritid&Samfund og FOS ser med tilfredshed på forslaget, men beklager, at det bliver den enkelte skole, der kommer til at betale for den manglende deltagerbetaling.

Undervisningsministeriet bemærker, at lovforslaget bygger på Folkeoplysningsudvalgets rapport. Det har været en forudsætning for såvel Folkeoplysningsudvalgets arbejde som dette lovforslag at det ikke skulle medføre mere end marginale varige øgede udgifter for stat eller kommuner. En konstruktion, hvor stat eller kommune skulle betale for den manglende deltagerbetaling må forventes at medføre mere end marginale økonomiske konsekvenser for kommunerne.

2.8. Mulighed for oprettelse af lukkede hold

Undervisningsministeriet bemærker, at der kun er afgivet positive tilkendegivelser over for dette forslag

2.9. Ændret tilskudsstruktur for den folkeoplysende voksenundervisning

DH og DOF foreslår ændringer af forpligtelsen til at iværksætte debatskabende aktiviteter inden for den folkeoplysende voksenundervisning, således at foreninger, der fortrinsvis underviser mennesker med handicap, og hvor løndelen af tilskuddet ofte er højere end ellers, ikke skal arrangere et uforholdsmæssigt antal debatskabende aktiviteter. DH angiver endvidere, at det samtidig vil kunne frigøre midler, som kan anvendes som tilskud til fremme af deltagelse i foreningslivet for personer med handicap, jf. folkeoplysningslovens § 44, stk. 2.

Undervisningsministeriet bemærker, at indholdet af bestemmelsen i folkeoplysningslovens § 8, stk. 2, ikke ændres ved lovforslaget. Forslaget vil indgå i ministeriets videre arbejde med området.

DH og DOF foreslår, at kommunerne i langt højere grad skal forpligtes til at yde støtte til handicapundervisningen end efter de gældende regler.

Undervisningsministeriet bemærker, at indholdet af bestemmelsen i folkeoplysningslovens § 11, stk. 4, ikke ændres ved lovforslaget.

2.10. Ophævelse af emnebegrænsning for fleksible tilrettelæggelsesformer

NETOP foreslår en afskaffelse af begrænsningen på 40 pct. af den del af det kommunale tilskud, som må anvendes til aktiviteter på hold inden for fleksible tilrettelæggelsesformer.

Undervisningsministeriet bemærker, at begrænsningen på 40 pct. ikke har været drøftet i Folkeoplysningsudvalget. Bemærkningen falder således uden for lovforslagets rammer.

3. Ændringer i lovforslaget siden høringen den 30. marts 2011

Undervisningsministeriet har siden den 30. marts 2011, hvor et lovudkast blev sendt i høring, foretaget visse ændringer af lovforslaget af hovedsagelig teknisk karakter efter drøftelser med bl.a. Justitsministeriet og Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Derudover er der foretaget enkelte præciseringer som følge af de indkomne høringssvar.

Ændringerne vedrører først og fremmest en ændret titel, som nu i højere grad end tidligere beskriver det konkrete indhold af lovforslaget.

Der er endvidere foretaget præciseringer af den foreslåede § 35, stk. 2, om brugerinddragelse og af (især) bemærkningerne hertil, hvori grundlaget for delegation til et udvalg, som kommunalbestyrelsen har henlagt opgaver til, nærmere beskrives. Som følge af disse præciseringer er der også foretaget visse ændringer for så vidt angår lovens klagebestemmelser i §§ 41 og 42.

Det kan også nævnes, at forslaget om indgåelse af partnerskaber mellem kommunalbestyrelser og folkeoplysende foreninger i lovforslaget nu foreslås udmøntet i hhv. § 8 a, nr. 3, og § 19, stk. 3, i stedet for i § 6, stk. 2.

Derudover er der foretaget en række ændringer, som er af rent teknisk karakter. F.eks. er de foreslåede ændringer en række steder delt op i flere ændringsnumre.